

V obče je knjižica pisana prav dobro; samó zaradi besédnega reda bi bilo marsikaj pripomniti; grajati je posebno to, da so po nekaterih mestih glagoli preveč nakopičeni in zlasti v odvisnih stavkih na konec postavljeni. — Tudi založnik je knjigo kàj lepo opravil. — Svetovali bi gospodu Markiču, ki ima, kakor se vidi, spretnost za take stvari, da bi nam poslovenil tudi nekoliko prelepih srbskih pripovedek, ali pa na podstavi národnih pesmij opisal nekoliko srbskih junakov, kakor je n. pr. Marko Kraljević. Táko berilo bi posebno ugajalo naši mladini.

Ljudmila. Roman. Nemški napisala * * *. Poslovenil *Janko Leban*. Tiskarna V. Dolenca v Trstu 1887, 8, 91 str. Cena 30 kr., po pošti 35 kr. — Povest je pisana v oziru jezikovnem prav dobro in čisto in gotovo dobro dojde vsem prijateljem sentimentalnega berila, zlasti vsem rahločutnim, nekritičnim bralkam. Nam ugaja menj, ker je dejanje prenavadno in nekaj prizorov n. pr. Radovanova smrt, ni utemeljena (Deus ex machina!). Svetovali bi g. pisatelju, da bi prihodnjič poslovenil kakšno miénejšo in resniénejšo povest.

Fran Jeriša. Jeden najboljših mladih pisateljev slovenskih od leta 1848. do 1855. bil je *Fran Jeriša — Detomil*. Sin jako ubožnih staršev je bil porojen dné 3. aprila 1829. leta v *Št. Martinu* pod Šmárijino Goró; a ker so se roditelji njegovi pozneje preselili v Smlednik, mislijo mnogi, da je ta vas rojstveni kraj njegov. Gimnazijo je dovršil l. 1848. v Ljubljani, učil se potem privatno pravoslovju domá, pozneje na Dunaji, a po zvršenih pravoslavnihih studijah je prestopil v modroslovje. Toda dné 2. septembra leta 1855. umrl je za kolero na Dunaji.

Jeriša je imel bístro glavo, po vseh šolah je bil odličnjak; a imel je tudi živo čuteče srcé; bil je mladenič vzornega vedenja in živalnega, idealističnega mišljenja. Znal in govoril je mnogo modérnih jezikov, iz katerih je rad prelágal na slovensčino. A tudi izvernih stvarij, povestec in pesmij, napisal je več v »Vedeži«, v »Novicah«, v »Sloveniji« in v »Ljubljanskem Časniku«; nekoliko spisov je po smrti njegovi priobčil »Glasnik«. Le škoda, da je bil Jeriša živa ilustracija Jenkovi pesmi »Trojno gorjé«; kajti v ubožstvu svojem je bil tudi on prisiljen zatajevati »voljo in srcé« ter bedakom posojevati »čas, glávo in roké«. — Na Dunaji se je seznanil z nemškim rojakom, vseučiliškim sošolcem *Leopoldom pl. Schulz-Straznickim*, ki je pred nekoliko leti umrl c. kr. sekcijški svetovalec v naučnem ministerstvu na Dunaji. Schulzev oče je bil poprej profesor na ljubljanskem liceji, prijatelj Čopov in Preširnov in tako je tudi sin njegov Leopold gojil simpatije do lepe Kranjske in do sinov njenih. Ko je l. 1855. umrl Jeriša, dal mu je Leopold pl. Schulz-Straznicki na svoje troške postaviti spomenik na pokopališči Sv. Marka na Dunaji (na skupnem grobu št. 45.), kateremu je Jerišev prijatelj *Fr. Cegnar* naredil nastopni nadpis:

»Tu počiva

Fran Jeriša,

*učenc učiteljstva, rojen 3. malega travna 1829. v Fládniku na Kranjskem,
umrl 2. kimovca 1855. na Dunaji.*

Zgodaj si se svitla, zvezda utemila,
Zgodaj vdova si postala struna mila!
Kako pela na zeleni Savi si!
Po okrajnah, kjer slovensko serce bije,
V koru pevcev ni več nežne harmonije,
Ker Tvoj serčni glas več ne doni!

*Od njegovih prijateljev.**

Leta 1868. je dal pl. Schulz nagrobni križ popraviti. Ker se v kratkem opusti pokopališče Sv. Marka na Dunaji in se potem pozabi (ali se je že morebiti pozabil) grob Jerišev, priobčujemo te vrstice, za katere smo posebno hvalo dolžni g. prof. *Vilbaldu Zupančiču* v Ljubljani. — Jeriševe dnevnike brani gospodična *Lujza Obláková* na Dunaji.